

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania
Wizara ya Elimu, Sayansi
na Teknolojia

ELIMU

Bulletin

JARIDA LA MTANDAONI: Toleo Na.042 - 2025

Instagram: wizara_elimuTanzania Twitter: wizara_elimuTz Facebook: www.facebook.com/moestvt.com Blogspot: www.wyestu.blogspot.com Website: www.moe.go.tz YouTube: ELIMUTZ

Tunaboresha Elimu Yetu

TOLEO MAALUM LA BAJETI YA WIZARA 2025/2025

**MUHTASARI WA HOTUBA YA BAJETI YA
WAZIRI WA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
PROF. ADOLF F. MKENDA (MB.) AKIWASILISHA
BUNGENI MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI
YA FEDHA KWA MWAKA 2025/26**

Hotuba ya Bajeti **2025/26**>

MUHTASARI WA HOTUBA YA BAJETI YA WAZIRI WA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA PROF. ADOLF F. MKENDA (MB.) AKIWASILISHA BUNGENI MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA FEDHA KWA MWAKA 2025/26

A. UTANGULIZI

1. Mheshimiwa Spika, baada ya Bunge lako Tukufu kupokea taarifa iliyowasilishwa na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Elimu, Utamaduni na Michezo iliyochambua na kutoa ushauri wa makadirio ya mapato na matumizi ya FUNGU 46 - Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia na FUNGU 18 - Tume ya Taifa ya UNESCO, sasa ninaomba kutoa hoja kwamba, Bunge lako Tukufu likubali kupokea na kujadili Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti ya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia FUNGU 46 na FUNGU 18 kwa mwaka wa fedha 2024/25. Pia, ninaomba Bunge lako Tukufu likubali kujadili na kupitisha Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa mwaka wa fedha 2025/26 ya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia FUNGU 46 na FUNGU 18 Tume ya Taifa ya UNESCO.

*Mhe. Samia Suluhu Hassan,
Rais wa Jamhuri ya Muungano
wa Tanzania*

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

Mhe. Philip Isdor Mpango
Makamu wa Rais

Mhe. Hussein Ali Mwinyi,
Rais wa Zanzibar

Mhe. Kassim Majaliwa (Mb),
Waziri Mkuu

Mhe. Dkt. Tulia Ackson (Mb),
Spika

2. Mheshimiwa Spika, awali ya yote, ninaomba nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kuniwezesha kusimama tena mbele ya Bunge lako Tukufu kuwasilisha utekelezaji wa Mpango na Bajeti ya mwaka wa fedha 2024/25 na makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia na Tume ya Taifa ya UNESCO kwa mwaka wa fedha 2025/26.

Salamu za Pole

3. Mheshimiwa Spika, naomba nianze kwa kutoa salamu za pole kwa **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri wa Muungano wa Tanzania** kwa msiba mzito wa kuondokewa na Mheshimiwa Cleopa David Msuya aliyekuwa Makamu wa Kwanza wa Rais na Waziri Mkuu Mstaafu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kilichotokea tarehe 7 Mei, 2025 jijini Dar es Salaam. Vilevile, natoa

Mhe. Mussa Azzan Zungu (Mb),
Naibu Spika

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

pole kwa familia, ndugu, jamaa na Watanzania wote kwa msiba huu mzito.

4. Mheshimiwa Spika, pia natoa pole kwa Bunge lako Tukufu kwa kuondokewa na mpendwa wetu Mheshimiwa Dkt. Faustine Engelbert Ndugulile aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Kigamboni na Mkurugenzi Mteule wa Shirika la Afya Duniani (WHO), Ukanda wa Afrika.
5. Mheshimiwa Spika, vilevile, ninatoa pole kwa familia na Taifa kwa ujumla kwa kuondokewa na Tabitha Siwale, aliyewahi kuwa Waziri wa Elimu katika Taifa letu na ambaye ndiye mwanamke wa kwanza katika historia ya Tanzania kuteuliwa kuwa waziri. Pia, ninaomba kutoa pole kwa familia na Taifa kwa ujumla kwa kuondokewa na Profesa Philemon Sarungi, ambaye pamoja na nafasi nyingi ambazo amewahi kushika na kuchangia katika maendeleo ya nchi yetu, aliwahi pia kuwa Waziri wa Elimu na Utamaduni mwaka 1993 hadi 1994.
6. Mheshimiwa Spika, ninaomba kutoa shukrani zangu za dhati kwako wewe binafsi, wabunge wenzangu, viongozi wa Chama na Serikali, wananchi na watumishi wa Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia kwa kujumuika nami katika kipindi kigumu cha kumpoteza mama yangu Mpendwa Bi. Sekunda Nemes Massawe (Mama Mkenda) tarehe 30 Januari, 2025.

Ninawaomba marehemu wote, Mwenyezi Mungu aziweke roho zao mahali pema peponi, Amina!

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

Pongezi na Shukrani

7. Mheshimiwa Spika kwa namna ya pekee, ninaomba kutumia nafasi hii kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa maono na dhamira yake ya dhati ya kusimamia mageuzi makubwa katika mfumo wetu wa elimu kama alivyoahidi katika hotuba aliyoitoa katika Bunge lako Tukufu tarehe 22 Aprili, 2021. Maono na dhamira hiyo imewezesha kuandaa na kuzindua Sera ya Elimu na Mafunzo ya Mwaka 2014, Toleo la 2023 inayolenga kuongeza ubora wa elimu yetu na kumwezesha Mtanzania kupata ujuzi na maarifa yanayoendana na mahitaji ya rasilimawatu ya nchi na soko la ajira la ndani na nje ya nchi.

8. Mheshimiwa Spika, vilevile, ninaomba kutumia fursa hii adhimu kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kupendekezwa na mkutano mkuu maalum wa Chama cha Mapinduzi kuwa mgombea pekee wa Urais katika uchaguzi mkuu utakaofanyika mwezi Oktoba mwaka 2025.

9. Mheshimiwa Spika, nampongeza pia, Mheshimiwa Balozi Dkt. Emmanuel John Nchimbi Katibu Mkuu wa Chama cha Mapinduzi kwa kuteuliwa kuwa mgombea mwenza kupitia Chama cha Mapinduzi. Aidha, natoa pongezi zangu za dhati kwa Mheshimiwa Dkt. Hussein

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

Ali Mwinyi kwa kupendekezwa kuwa mgombea wa Chama cha Mapinduzi wa urais wa Serikali ya Mapinduzi Zanzibar.

10. Mheshimiwa Spika, ninaomba kutumia fursa hii kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Philip Isdor Mpango**, Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, **Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi**, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Zanzibar, **Mheshimiwa Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb)**, Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na **Mheshimiwa Dkt. Doto Mashaka Biteko (Mb)**, Naibu Waziri Mkuu na Waziri wa Nishati kwa uongozi, ushauri wao na miongozo yao ambayo imetusaidia sana katika utendaji wetu.

11. Mheshimiwa Spika, ninaomba kutoa pongezi kwa Mheshimiwa Dkt. Tulia Ackson (Mb.), Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Rais wa Umoja wa Mabunge Duniani, pamoja na Mheshimiwa Mussa Azzan Zungu (Mb.) Naibu Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuliongoza Bunge letu Tukufu kwa umahiri mkubwa. Aidha, ninatumia nafasi hii kuwapongeza wenyekiti wa Bunge, Mheshimiwa Najma Murtaza Giga, Mbunge wa Viti Maalum, Mheshimiwa Dkt. Joseph Kizito Mhagama Mbunge wa Jimbo la Madaba na Mheshimiwa Deodatus Philip Mwanyika Mbunge wa Njombe Mjini kwa umakini wao katika kuliongoza bunge letu Tukufu.

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

12. Mheshimiwa Spika, kwa namna ya pekee ninaomba kutoa shukrani zangu za dhati kwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan** kwa kuendelea kuniamini na kunipa dhamana mimi pamoja na Naibu Waziri, Mheshimiwa Omary Juma Kipanga (Mb) kuisimamia na kuiongoza Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia.

13. Mheshimiwa Spika, natoa shukrani zangu za dhati kwa Mheshimiwa Husna Juma Sekiboko (Mb), Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Elimu, Utamaduni na Michezo, Makamu Mwenyekiti Mheshimiwa Mussa Ramadhani Sima na wajumbe wote wa Kamati kwa ushirikiano wao katika kuisimamia na kuishauri Wizara katika utekelezaji wa majukumu mbalimbali. Kamati imefanya kazi kubwa ya kuchambua taarifa ya utekelezaji wa bajeti ya Wizara kwa mwaka 2024/25 na makadirio ya mapato na matumizi ya Wizara kwa mwaka 2025/26. Maoni na ushauri yaliyotolewa na Kamati yametusaia sana katika maandalizi ya bajeti ya Wizara. Napenda kuiahidi Kamati kuwa tutaendelea kutoa ushirikiano, kupokea maoni na ushauri wao na kufanyia kazi kwa ajili ya maendeleo ya Sekta yetu ya elimu.

14. Mheshimiwa Spika, namshukuru sana Katibu Mkuu, Profesa Carolyn Nombo na watendaji wote wa wizara kwa utumishi wao mzuri.

15. Mheshimiwa Spika, ninaomba kuwashukuru wananchi wenzangu wa Jimbo la Rombo kwa ushirikiano wanaonipa katika jitihada za kuleta maendeleo

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

ya jimbo letu. Ninawaahidi kuwa nitaendelea kushirikiana nao katika kuleta maendeleo katika jimbo letu na Taifa kwa ujumla. Aidha, kwa namna ya pekee ninapenda kuishukuru familia yangu hasa mke wangu mpendwa Beatrice kwa kunitia moyo na kuniwezesha kutimiza majukumu yangu kwa uwezo wangu wote niliojaliwa.

16. Mheshimiwa Spika, baada ya utangulizi huo, ninaomba sasa nitoe taarifa ya utelekezaji wa majukumu ya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia FUNGU 46 na FUNGU 18 kwa Mwaka wa Fedha 2024/25, na Mpango na Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2025/26.

UTEKELEZAJI WA MPANGO NA BAJETI YA WIZARA KWA MWAKA 2024/25

17. Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2024/25 Bunge lako Tukufu liliidhinisha kiasi cha **Shilingi 1,968,212,534,000.00** kwa ajili ya FUNGU 46 – Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia ikiwa ni ongezeko la **Shilingi 619,649,159,000.00** sawa na asilimia 31 ikilinganishwa na bajeti ya **Shilingi 1,348,563,375,000.00** kwa mwaka wa fedha 2021/22 ambapo **Shilingi 637,287,706,000.00** zilikuwa ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na **Shilingi 1,328,042,674,000.00** zilikuwa ni kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Aidha, kupitia Tume ya Taifa ya UNESCO - FUNGU 18 Wizara

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

iliidhinishiwa kiasi cha **Shilingi 2,882,154,000.00** kwa ajili ya matumizi ya kawaida ambayo yanajumuisha **Shilingi 1,319,040,000.00** za Mishahara na **Shilingi 1,563,114,000.00** za Matumizi Mengineyo.

Ukusanyaji wa Maduhuli

18. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Mwaka wa Fedha 2024/25 Wizara kupitia FUNGU 46 ilitarajia kukusanya maduhuli yenye thamani ya **Shilingi 677,299,142,074.83** ambapo kiasi cha **Shilingi 9,700,537,000.00** kilipangwa kukusanywa na Idara na Vitengo vya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia na **Shilingi 667,598,605,074.83** kilipangwa kukusanywa na Taasisi zilizo chini ya Wizara. Vyanzo vya maduhuli hayo ni ada, kodi za nyumba, malipo ya ushauri elekezi, huduma za Uthibiti Ubora wa Shule na utoaji wa huduma mbalimbali.

19. Mheshimiwa Spika, Hadi kufikia tarehe 30 Aprili, 2025, Wizara imekusanya jumla ya **Shilingi 479,720,873,713.48** sawa na asilimia **71** ya makadirio ambapo, **Shilingi 7,752,078,366.57** zimekusanywa na Idara na Vitengo vya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia na **Shilingi 471,968,795,346.91** zimekusanywa na Taasisi zilizo chini ya Wizara.

Hotuba ya Bajeti 2025/26>

Matumizi ya Kawaida

20. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa Fedha 2024/25, Wizara pamoja na taasisi zake iliidhinishiwa jumla ya **Shilingi 637,287,706,000.00** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida. Kati ya fedha hizo, Matumizi ya mishahara ni **Shilingi 585,225,031,000.00** ambapo idara na vitengo vya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia ni **Shilingi 100,231,467,000.00** na **Shilingi 484,993,564,000.00** kwa Taasisi zilizo chini ya Wizara na Matumizi Mengineyo **Shilingi 52,062,675,000.00** ambapo idara na vitengo ni **Shilingi 36,208,567,352.00** na Taasisi ni **Shilingi 15,854,107,648.00**.

21. Mheshimiwa Spika, hadi kufikia tarehe 30 Aprili, 2025, Wizara imepokea Jumla ya **Shilingi 501,689,846,848.61** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida, kupitia Fungu 46 sawa na **asilimia 79** ya fedha zilizoidhinishwa kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida. Aidha, kupitia Tume ya UNESCO – Fungu 18, Wizara imepokea jumla ya **Shilingi 2,440,900,854.22** sawa na **asilimia 85** ya fedha ya matumizi ya kawaida iliyoidhinishwa na Bunge lako Tukufu.

Miradi ya Maendeleo

22. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2024/25, wizara pamoja na taasisi zake iliidhinishiwa jumla ya **Shilingi 1,328,042,674,000.00** kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo ambapo fedha za ndani ni **Shilingi**

